

Зн. ЗВНС/78.1

Проект

БЪЛГАРСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ НАРОДЕН СЪЮЗ
ПАРЛАМЕНТАРНА ГРУПА

КОНСТИТУЦИЯ
на
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

София, 1991 г.

КОНСТИТУЦИЯ
на
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Преамбул

Ние, избраниците на българския народ:

— решени да изградим Република България като независима, свободна и демократична държава;

— да създадем предпоставки за нейния икономически и културен напредък;

— да гарантираме на всички граждани условия за материално и духовно развитие, уважение на тяхната личност, живот, достойнство и чест;

— убедени, че мястото на България е в голямото семейство на развитите демократични и правови държави;

— наследници на великите идеи и дела на плеяда забележителни държавни строители и дейци за национална и духовна свобода;

— с вяра, че опрени на единството, трудолюбието и интелектуалната сила на българския народ, ще постигнем народовластие, сигурност и национално достойнство

П Р И Е М А М Е

тази КОНСТИТУЦИЯ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ.

Раздел I

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

Член 1

(1) България е парламентарна република с демократично управление, основана на свободата, справедливостта, хуманизма, равенството и политическия плурализъм.

(2) Република България е за икономическа, политическа и културна интеграция с народите от Европа и света. Основни насоки на нейната политика са гарантиране на националната независимост, добросъседството и утвърждаването на мира.

(3) Република България изключва войната и насилието като средство за уреждане на междудържавните и вътрешните отношения и е за разрешаване на международните спорове с мирни средства.

Член 2

(1) Цялата власт произтича, принадлежи и служи на народа, който я осъществява пряко или чрез избрани от него представители в съответствие с Конституцията и законите на страната.

(2) Единството на нацията е залог за териториалната цялост, националния суверенитет, икономическия и духовен напредък на гражданите.

Член 3

(1) Осъществяването на властта в Република България се основава върху разделянето ѝ на законодателна, изпълнителна и съдебна.

(2) Законодателната власт се упражнява от Народното събрание.

(3) Изпълнителната власт принадлежи на правителството и е под надзора на Народното събрание и Президента на Републиката.

(4) Съдебната власт е независима и се осъществява от съдилищата, които постановяват своите решения и присъди в името на Република България.

Член 4

(1) Уважението и защитата на човешката личност, нейната неприкосновеност, достойнство и чест са първостепенна грижа и задължение на държавата.

(2) Международните актове в тази област след тяхната ратификация са част от националното законодателство, имат предимство пред вътрешното право и пораждат непосредствено права и задължения за гражданите на Републиката.

Член 5

Република България се управлява според Конституцията, законите на страната и в съответствие с общоприетите норми на международното право.

Член 6

(1) Предвидените в Конституцията права и свободи на гражданите могат да бъдат упражнени и защитени само въз основа на нейните разпоредби.

(2) Гражданите не могат да упражняват предоставените им от Конституцията и законите права и свободи във вреда на обществения интерес и интереса на отделната личност.

Член 7

(1) Собствеността в Република България е частна, кооперативна, общинска, държавна и смесена.

(2) Всички форми на собственост са равнопоставени, като държавата гарантира тяхното осъществяване, развитие и защита.

(3) Държавата създава условия за развитие на кооперативизма в стопанската дейност.

Член 8

(1) Частната собственост е неприкосновена.

(2) Тя може да бъде отчуждавана или ограничавана само в случаи на изключителен обществен интерес, изрично посочени в закона, и при пълно обезщетяване.

Член 9

Общинска собственост са определените със закон земи, гори, естествени пасища, кариерни находища, водоизточници, пътища, както и други обекти, намиращи се в землището на общината.

Член 10

(1) Подземните богатства, естествените източници на енергия, ядрената енергия, железопътният транспорт, пощите, телеграфите, телефоните, както и горите, водите и пътищата с национално значение могат да бъдат единствено държавна собственост.

(2) Определени със закон стопански дейности могат да бъдат монопол на държавата.

Член 11

(1) Държавата полага особени грижи за опазването и възпроизводството на земеделските земи.

(2) Тя осъществява контрол за използването им по начин, който не уврежда почвеното плодородие и осигурява производството на екологически чиста селскостопанска продукция.

Член 12

(1) Държавата осигурява условия за конкуренция, свобода на частната инициатива и защитата на потребителите.

(2) Тя е длъжна да провежда политика срещу монополизирването на стопанската дейност и нелоялната конкуренция.

Член 13

(1) Частната инициатива е свободна.

(2) Тя не може да бъде упражнявана във вреда на обществен интерес или интереса на други лица.

(3) Държавата осигурява условия за съчетаване на държавната и частната дейност, с цел постигането на определени социални резултати.

Член 14

(1) Територията на Република България е единна и неделима.

(2) Изменения на нейната територия се извършват след всенародно допитване.

Член 15

(1) Административно територията на Република България се дели на общини, околии и окръзи.

(2) Броят и наименованията на окръзите се определят от Народното събрание.

(3) Административно-териториалното деление се урежда със закон.

Член 16

(1) Представителните органи в Република България се избират въз основа на свободно, всеобщо, равно и пряко избирателно право при тайно гласуване.

(2) Избиратели и избираеми са всички български граждани, навършили 18-годишна възраст, без разлика на пол, раса, вероизповедание, занятие, имотно състояние и обществено положение, с изключение на поставените под запрещение и лишените от свобода.

Член 17

(1) Опазването на природата и природните богатства, на водата, въздуха и почвата е задължение на държавните органи, стопанските субекти и гражданите.

(2) За нарушаване на това задължение виновните лица носят отговорност съгласно закона.

Член 18

(1) Държавата е длъжна да се грижи за развитието на науката, културата и изкуството, като подпомага и насърчава проявите се в тази област български граждани.

(2) Особена нейна грижа е опазването и развитието на историческото и културното наследство на нацията.

Член 19

(1) Българско гражданство се придобива и загубва по установения от закона ред.

(2) Лишаване от българско гражданство се допуска само при действия срещу териториалната цялост, националния суверенитет и единството на българския народ.

(3) Български гражданин не може да бъде екстрадиран в чужбина.

(4) Всички български граждани се ползват в чужбина от закрилата на българската държава. Те са длъжни да изпълняват задълженията си към нея в предвидените от закона случаи.

Член 20

Всяко лице, преследвано поради политически или религиозни убеждения, може да получи право на убежище в страната.

Член 21

Официален език в Република България е българският. Той е задължителен при осъществяването на всички видове държавни дейности.

Член 22

Религиозните институции са отделени от държавата и се управляват съобразно техните правила.

Член 23

(1) В Република България политическата воля на народа изразяват единствено политическите партии.

(2) Те не могат да бъдат създавани на религиозна, верска, расова и етническа основа, както и когато дейността им е насочена срещу единството на нацията, суверенитета и териториалната цялост на страната, или когато преследват промяна с насилствени средства на установения в нея конституционен ред.

(3) Създаването и дейността на политическите партии се уреждат със специален закон.

(4) Не се допуска политическа дейност по месторабота.

(5) Не могат да членуват в политически партии служители от въоръжените сили, полицията, органите на сигурността, съда и Прокуратурата.

Член 24

(1) Държавата признава свободното сдружаване на гражданите в синдикални организации за защита на професионалните им интереси.

(2) Синдикатите не могат да извършват политическа дейност.

(3) Те осъществяват своите цели в рамките на Конституцията и законите на страната.

Член 25

(1) Държавата дължи обезщетение за вредите, причинени от незаконни и неправилни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица.

(2) Отговорността на държавата не изключва възможността гражданите да търсят обезщетение за причинените им вреди и от длъжностните лица, които са ги причинили.

(3) Редът и условията за обезщетяване се определят със закон.

Член 26

За решения, взети в нарушение на Конституцията и законите на страната, с които се накърняват териториалната и цялост, нейният суверенитет, националната сигурност, икономическата стабилност, неприкосновеността на собствеността и единството на народа, Президентът на Републиката, народните представители и членовете на правителството отговарят наказателно пред Конституционния съд.